

OBSAH

ÚVOD	7
1 VÝCHODISKA TEORIE SPOTŘEBITELSKÉHO CHOVÁNÍ	9
1.1 Axiomy racionality	9
1.1.1 Kardinalismus	13
1.1.2 Ordinalismus	14
1.2 Indiferenční křivky a spotřebitelské preference	15
1.2.1 Indiferenční křivky a jejich vlastnosti	15
1.2.2 Mezní míra substituce ve spotřebě	19
1.2.3 Příklady užitekových funkcí podle typu spotřebitelských preferencí	20
1.3 Rozpočtové omezení a optimální výběr	28
1.3.1 Rozpočtové omezení a mezní míra substituce ve směně	28
1.3.2 Rozpočtové linie ve zvláštních případech	32
1.4 Optimální výběr	35
1.4.1 Rovnováha spotřebitele při nákupu jednoho statku	35
1.4.2 Rovnováha spotřebitele při nákupu více statků	37
1.5 Kontrolní otázky a příklady	40
2 CHOVÁNÍ SPOTŘEBITELE PŘI TRŽNÍCH ZMĚNÁCH A POPTÁVKOVÁ FUNKCE	42
2.1 Změna disponibilního důchodu a dopad na rovnováhu spotřebitele	42
2.2 Změna ceny sledovaného statku a dopad na rovnováhu spotřebitele	50
2.2.1 Rozklad na SE a IE – Hicksův přístup	53
2.2.2 Rozklad na SE a IE – Slutského přístup	57
2.2.3 Cenová elasticita poptávky	59
2.3 Změna ceny ostatních statků a dopad na rovnováhu spotřebitele	61
2.4 Tržní poptávka	64
2.5 Kontrolní otázky a příklady	67
3 PRODUKČNÍ ANALÝZA FIRMY	69
3.1 Krátkodobá produkční funkce	69
3.1.1 Celkový, průměrný a mezní produkt	70
3.1.2 Výrobní stadia u krátkodobé produkční funkce	71
3.1.3 Krátkodobé produkční funkce podle charakteru výnosů z variabilního vstupu	74
3.2 Dlouhodobá produkční funkce	76
3.2.1 Příklady produkčních funkcí	78
3.2.2 Výnosy z rozsahu a elasticita substituce vstupů	80
3.2.3 Optimální kombinace vstupů v dlouhém období	82
3.3 Technologický pokrok	87
3.4 Kontrolní otázky a příklady	89

4	NÁKLADY A PŘÍJMY FIRMY.....	91
4.1	Vymezení nákladů.....	91
4.2	Krátkodobé náklady firmy.....	92
4.2.1	Vztah produkční a nákladové funkce v krátkém období – rostoucí výnosy z variabilního vstupu.....	95
4.2.2	Vztah produkční a nákladové funkce v krátkém období – konstantní výnosy z variabilního vstupu.....	97
4.2.3	Vztah produkční a nákladové funkce v krátkém období – klesající výnosy z variabilního vstupu.....	98
4.3	Dlouhodobé náklady firmy	99
4.4	Vztah krátkodobých a dlouhodobých nákladů	102
4.5	Příjmy firmy.....	105
4.5.1	Příjmy firmy v podmínkách dokonalé konkurence na trhu finální produkce	105
4.5.2	Příjmy firmy v podmínkách nedokonalé konkurence na trhu finální produkce	106
4.6	Kontrolní otázky a příklady	108
5	ROVNOVÁHA FIRMY A ODVĚTVÍ V PODMÍNKÁCH DOKONALE KONKURENČNÍHO PROSTŘEDÍ.....	109
5.1	Charakteristika dokonale konkurenční tržní struktury	109
5.2	Souvislosti krátkodobé rovnováhy firmy a odvětví.....	111
5.2.1	Rovnováha firmy.....	111
5.2.2	Funkce nabídky dokonale konkurenční firmy	114
5.2.3	Krátkodobá nabídka odvětví a jeho rovnováha	117
5.3	Souvislosti dlouhodobé rovnováhy firmy a odvětví	120
5.3.1	Funkce LIS a konstantní ceny vstupů.....	122
5.3.2	Funkce LIS a rostoucí ceny vstupů.....	123
5.3.3	Funkce LIS a klesající ceny vstupů.....	125
5.4	Efektivnost dokonale konkurenční tržní struktury.....	125
5.5	Dokonale konkurenční trh a cenová regulace.....	127
5.5.1	Stanovování cenových stropů	128
5.5.2	Stanovování cenových podlah.....	129
5.6	Kontrolní otázky a příklady	130
6	MONOPOL A DŮSLEDKY JEHO EXISTENCE	132
6.1	Charakteristika a příčiny vzniku monopolu	133
6.2	Volba rovnovážného výstupu monopolu.....	137
6.3	Monopolní síla.....	138
6.4	Nabídková funkce monopolu.....	139
6.5	Cenová diskriminace monopolu	140
6.5.1	Cenová diskriminace prvního stupně.....	141
6.5.2	Cenová diskriminace druhého stupně	143
6.5.3	Cenová diskriminace třetího stupně.....	144
6.5.4	Cenová diskriminace v čase	147
6.5.5	Stanovování cen ve špičkách.....	148

6.6	Efektivnost monopolu	150
6.7	Protimonopolní regulace	151
6.8	Kontrolní otázky a příklady	155
7	ROVNOVÁHA FIRMY A TRHU V PODMÍNKÁCH OLIGOPOLU..	157
7.1	Obecná charakteristika oligopolního prostředí	157
7.2	Utváření rovnováhy kartelu	159
7.3	Rovnováha v Cournotově modelu	161
7.4	Rovnováha modelu s dominantní firmou	166
7.5	Rovnováha Sweezyho modelu se zalomenou křivkou poptávky ...	168
7.6	Nashova rovnováha	171
7.7	Kontrolní otázky a příklady	174
8	ROVNOVÁHA FIRMY V PODMÍNKÁCH MONOPOLISTICKÉ KONKURENCE	176
8.1	Charakteristika prostředí	176
8.2	Volba rovnovážného výstupu firmy	179
8.2.1	Krátkodobá rovnováha firmy	179
8.2.2	Dlouhodobá rovnováha firmy	180
8.3	Vybrané modely chování firmy v podmínkách monopolistické konkurence	182
8.3.1	Chamberlinův model	182
8.3.2	Model rozmístění při výrokové diferenciaci	185
8.4	Efektivnost monopolistické konkurence	187
8.5	Kontrolní otázky	188
9	ZÁKLADNÍ SOUVISLOSTI FUNGOVÁNÍ TRHU VÝROBNÍCH FAKTORŮ	189
9.1	Výrobní faktory	189
9.2	Vymezení a charakteristika trhu výrobních faktorů	191
9.3	Nákladové veličiny na trhu výrobních faktorů	194
9.4	Příjmové veličiny na trhu výrobních faktorů	197
9.5	Podmínky maximalizace zisku na trhu výrobních faktorů	199
9.6	Kontrolní otázky	200
10	DOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE	201
10.1	Charakteristika prostředí	201
10.2	Formování krátkodobé poptávky po práci	203
10.3	Formování poptávky po práci v dlouhém období	208
10.4	Tržní poptávka po práci	211
10.5	Formování nabídky práce	212
10.5.1	Funkce individuální nabídky práce	212
10.5.2	Tržní nabídka práce	219
10.6	Mzdová regulace a její dopady	221
10.7	Kontrolní otázky a příklady	223
11	NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE A ODBOROVÉ SVAZY	225
11.1	Charakteristika prostředí	225

11.2	Volba optimálního množství najímané práce	227
11.3	Funkce poptávky po práci	229
11.4	Mzdová diskriminace firmy s monopsonní silou	230
11.5	Minimální mzda	231
11.6	Odborové svazy	232
11.6.1	Maximalizace ekonomické renty	232
11.6.2	Maximalizace celkového objemu mezd	234
11.6.3	Maximalizace zaměstnanosti	235
11.6.4	Mzdová sazba nebo zaměstnanost?	237
11.6.5	Bilaterální monopol na pracovním trhu	239
11.7	Kontrolní otázky a příklady	240
12	TRH KAPITÁLU	242
12.1	Obecné souvislosti výrobního faktoru kapitál	242
12.2	Formování poptávky po kapitálu	245
12.2.1	Individuální poptávka po kapitálu při nájemním vztahu	246
12.2.2	Individuální poptávka po kapitálu při jeho nákupu	249
12.2.3	Tržní poptávka po kapitálu	250
12.3	Odvození poptávky po investicích	251
12.4	Formování nabídky kapitálu	253
12.4.1	Individuální nabídka úspor	254
12.4.2	Tržní nabídka úspor	260
12.5	Základní souvislosti Hayekova trojúhelníka	260
12.6	Kontrolní otázky a příklady	264
13	EKONOMICKÁ ROVNOVÁHA	266
13.1	Vymezení pojmu rovnováha, efektivnost a vztah k hranici výrobních možností	266
13.2	Podmínky při ustanovení ekonomické rovnováhy	272
13.3	Změna ekonomické rovnováhy	276
13.4	Kontrolní otázky	278
14	ANALÝZA TRŽNÍCH SELHÁNÍ	279
14.1	Pojem „tržní selhání“	279
14.2	Selhání trhu jako systému – nedokonalá konkurence	280
14.3	Selhávání prvků v rámci tržního systému	282
14.3.1	Externality	282
14.3.2	Existence veřejných statků	285
14.3.3	Informační asymetrie	287
14.4	Kontrolní otázky	290
	VÝSLEDKY PŘÍKLADŮ	291
	SUMMARY	295
	SEZNAM LITERATURY	296
	O AUTOROVI	297
	REJSTRÍK	298